

Velferdsstatens bakside: Hvorfor matkøene ikke forsvinner

Fafo frokost 3. februar 2026

Foto: Gunhild A. Frisell

Må kutte i matbudsjettet – har ikke råd til tannlege

MATFATTIGDOM TRUER: Nesten en av tre nordmenn melder at økonomien er blitt dårligere siden januar. Flere husstander tvinges til å kjøpe mindre mat. Mange klarer ikke en uforutsatt utgift.

Vårt land 16/8 2022

Ny rapport: Stadig flere nordmenn må velge mellom strøm og mat

Over 400.000 husholdninger har alvorlige økonomiske problemer eller sliter økonomisk, viser ny rapport.

NRK, 28/9 2022

PERSONLIG ØKONOMI DYRTID NAV FATTIGDOM

Nav-sjefen om dyrtiden: – Vi ønsker virkelig å hjelpe

SA, 29/11 2022

Matutdeling

Ekstraordinær situasjon
eller
vedvarende behov og
etablert tilbud?

Bilde fra Colourbox

Matutdeling

Et etablert tilbud i velferdsstaten

Inger Lise Skog Hansen & Tone Fløtten

3/2 2026

Lavere inflasjon og avhjelpende politikk

- Økt alderspensjon, AAP og uføretrygd
- Økt barnetrygd
- Mer gratis SFO
- Billigere barnehage
- Økt sosialhjelpsnorm

Fremdeles omfattende

- Over 500 utdelingssteder identifisert
- 256 respondenter
- Svarene fra 207 utdelinger er grunnlag for rapporten
- Dekker hele landet
- Landsdekkende ideelle organisasjoner har flest
- Også mange lokale tilbud, kirker, frivillighetssentraler m.m.

Konstant etterspørsel

84 % registrerer like stor eller større etterspørsel

De samme gruppene ber om hjelp

- Rus
- Eneforsørgere
- Uføre
- Psykiske helseproblemer
- Flyktninger/innvandrere
- mm

- Godt etablert tilbud
- Stor variasjon – innretting og størrelse.
- Hyppige utdelinger

Bilde fra Colourbox

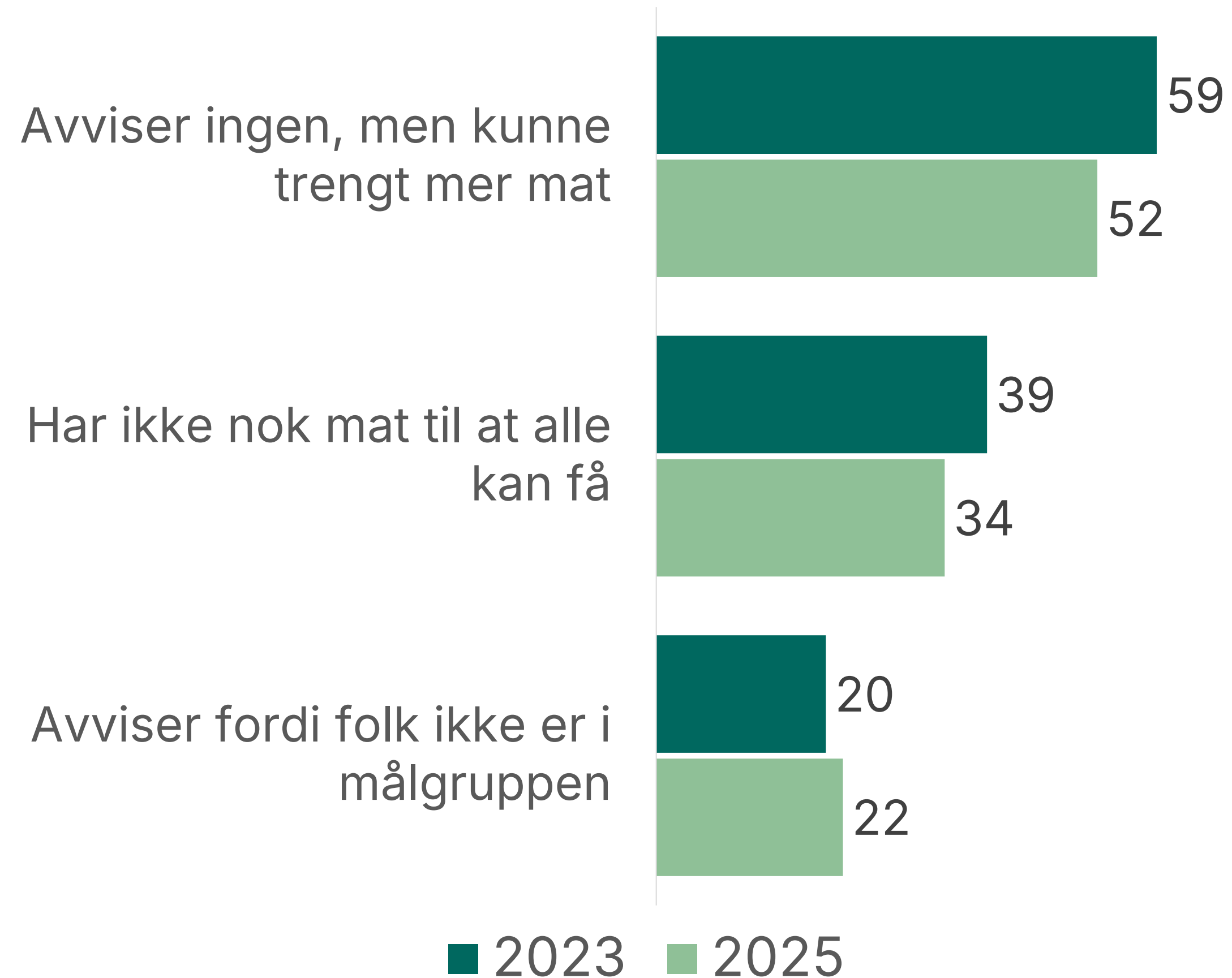

Dugnad og samarbeid

- 5 ganger så mange frivillige som ansatte
- Mye samarbeid mellom frivillige
- 4 av 10 samarbeider med kommunale tjenester og / eller Nav.
- Alt i alt mindre samarbeid enn i 2023

6 av 10 utdelinger kan ikke dekke hele matbehovet

- Hvorfor?
 - Deler ut ofte
 - Mindre mat å hente
 - Mindre egne midler å bruke
- Hvordan håndtere?
 - Registrering
 - Kriterier

Kriterier

- Flere med kriterier
 - 2023: 46%
 - 2025: 59%
- Stort sett «milde» kriterier
 - 67% tilhøre målgruppe
 - 58% må selv hente maten
- Færre gjør behovsvurderinger

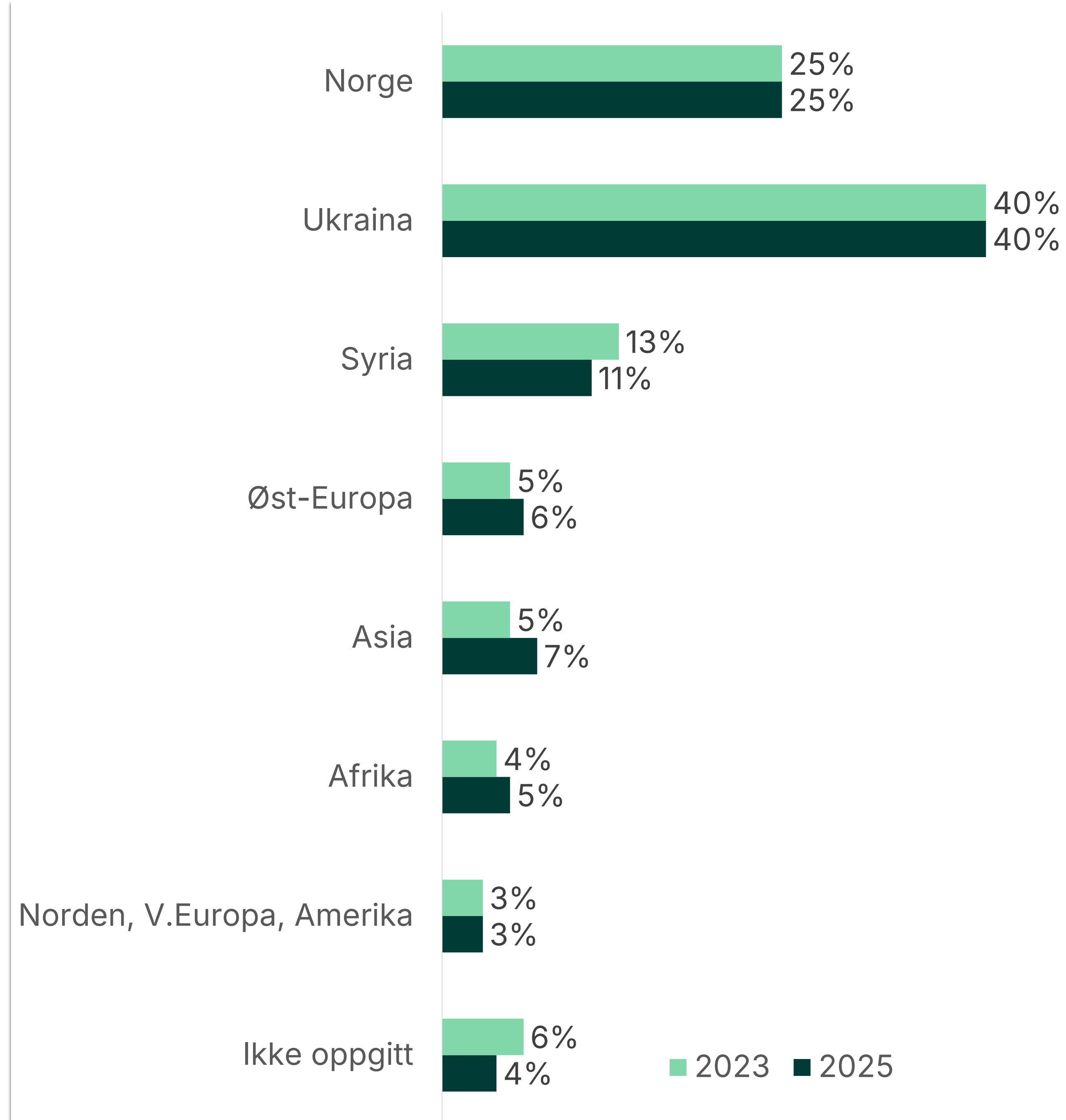
Hva vet vi om dem som henter mat?

Kartlegging matmottakere

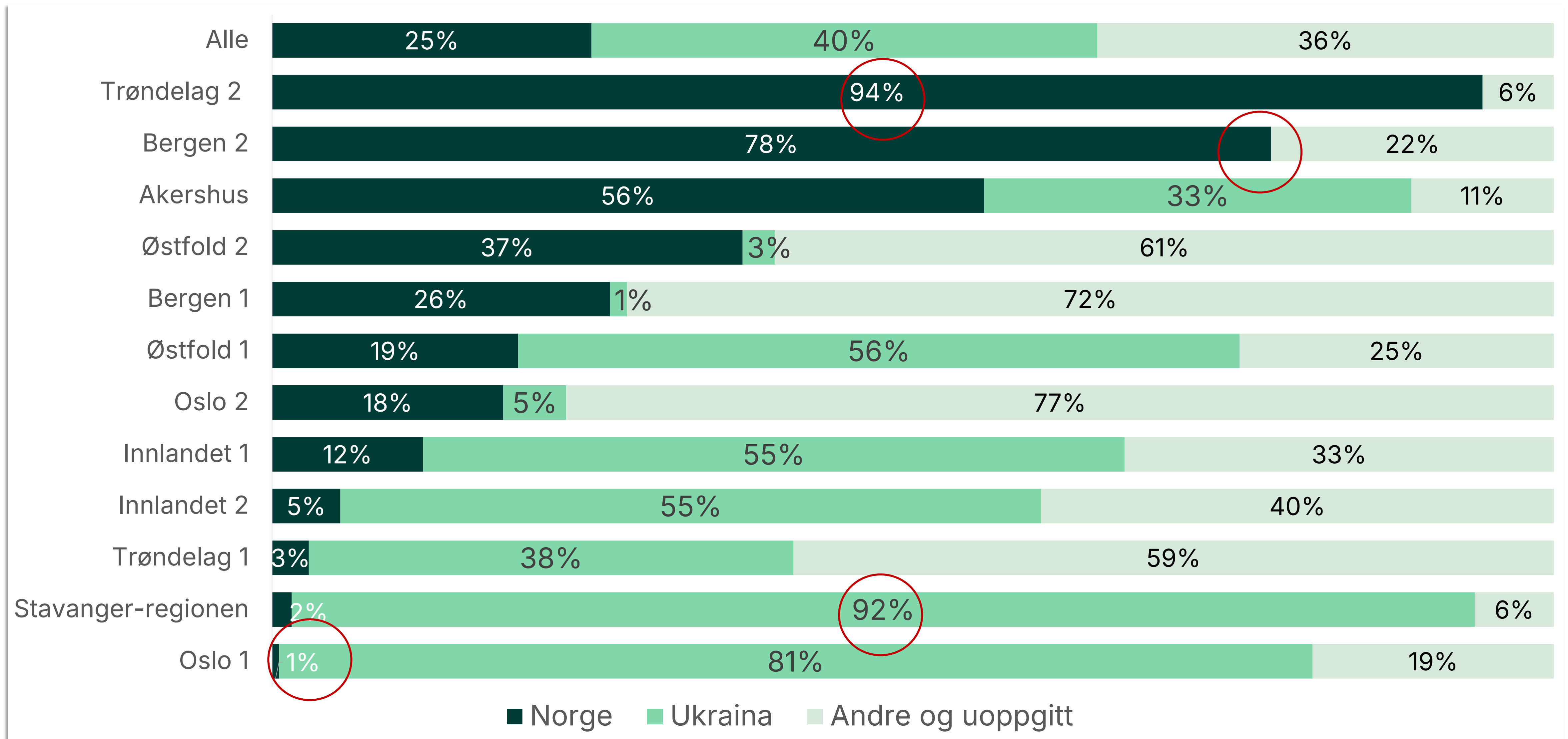
- Høsten 2025
- 31 utdelingssteder
- 1906 matmottakere

- 90 nasjonaliteter representert
- Ukrainere den største gruppa
- Over 50% fra de to store flyktningsgruppene siste tiår

Stor variasjon mellom utdelingssteder

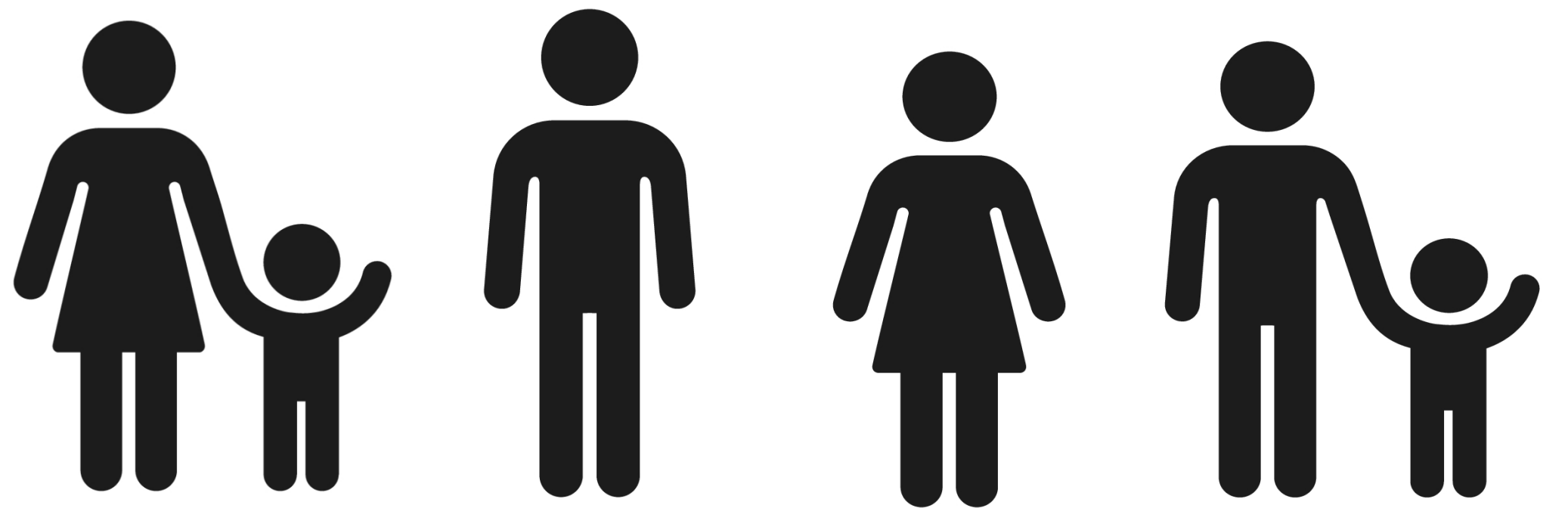
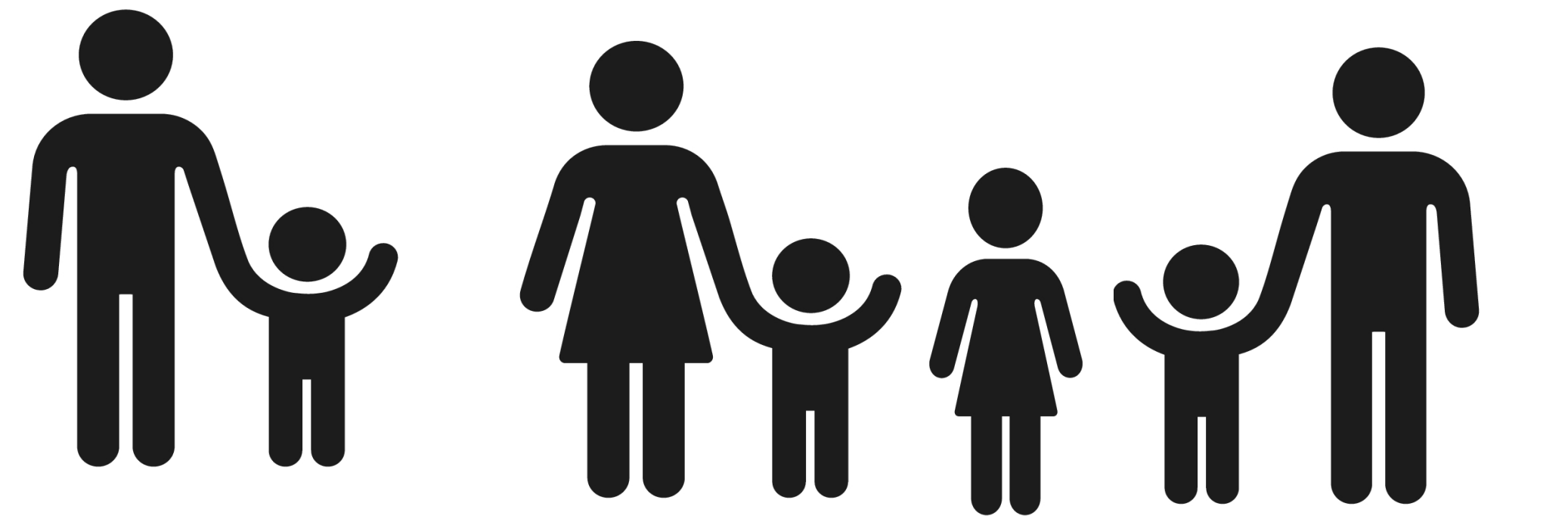

Grupper med høy fattigdomsrisiko

- Få i arbeid (4% jobber heltid)
- 2/3 uten nylig jobberfaring
- 3/4 mottar en offentlig ytelse
 - Nær halvparten mottar midlertidige ytelser
 - 1 av 5 mottar uføreytelse.
 - 6% mottar alderspensjon
- 70% leier bolig

Bilde fra Colourbox

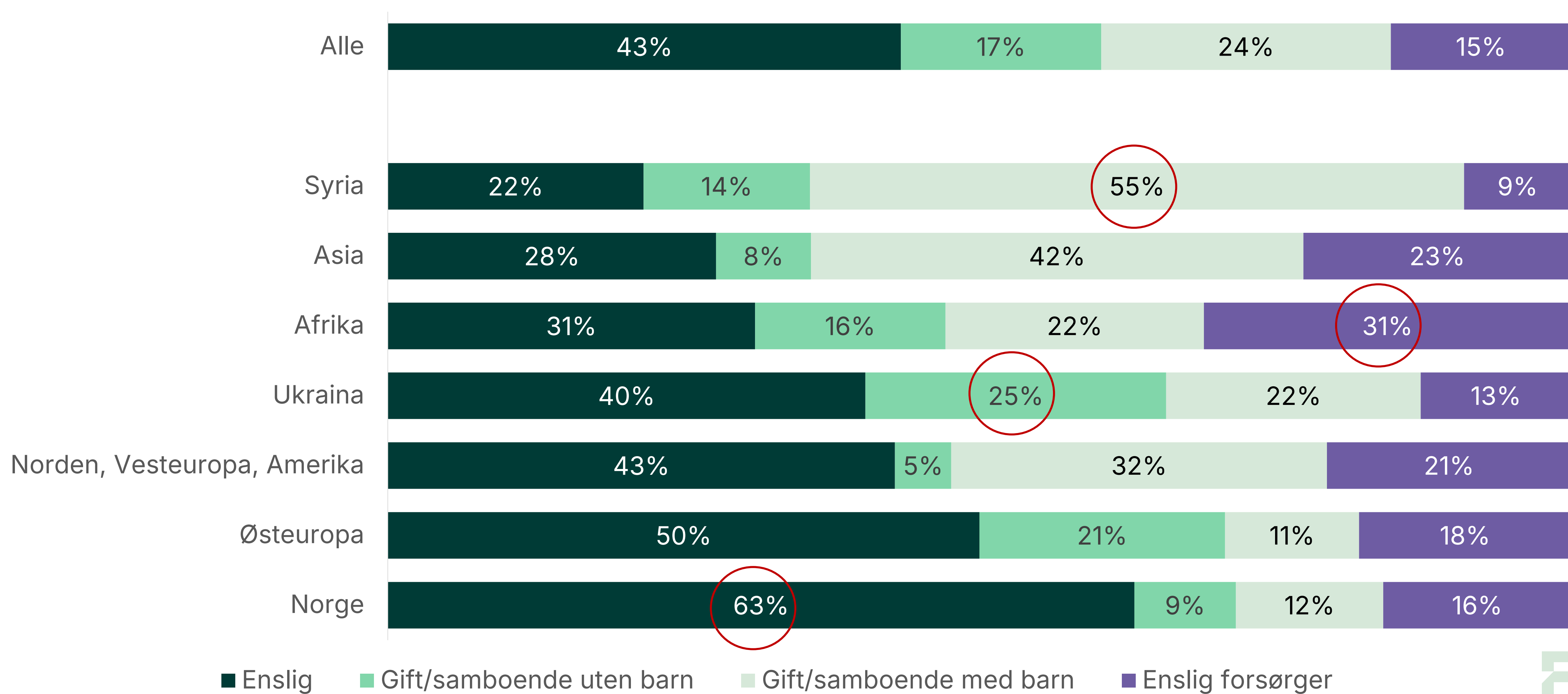

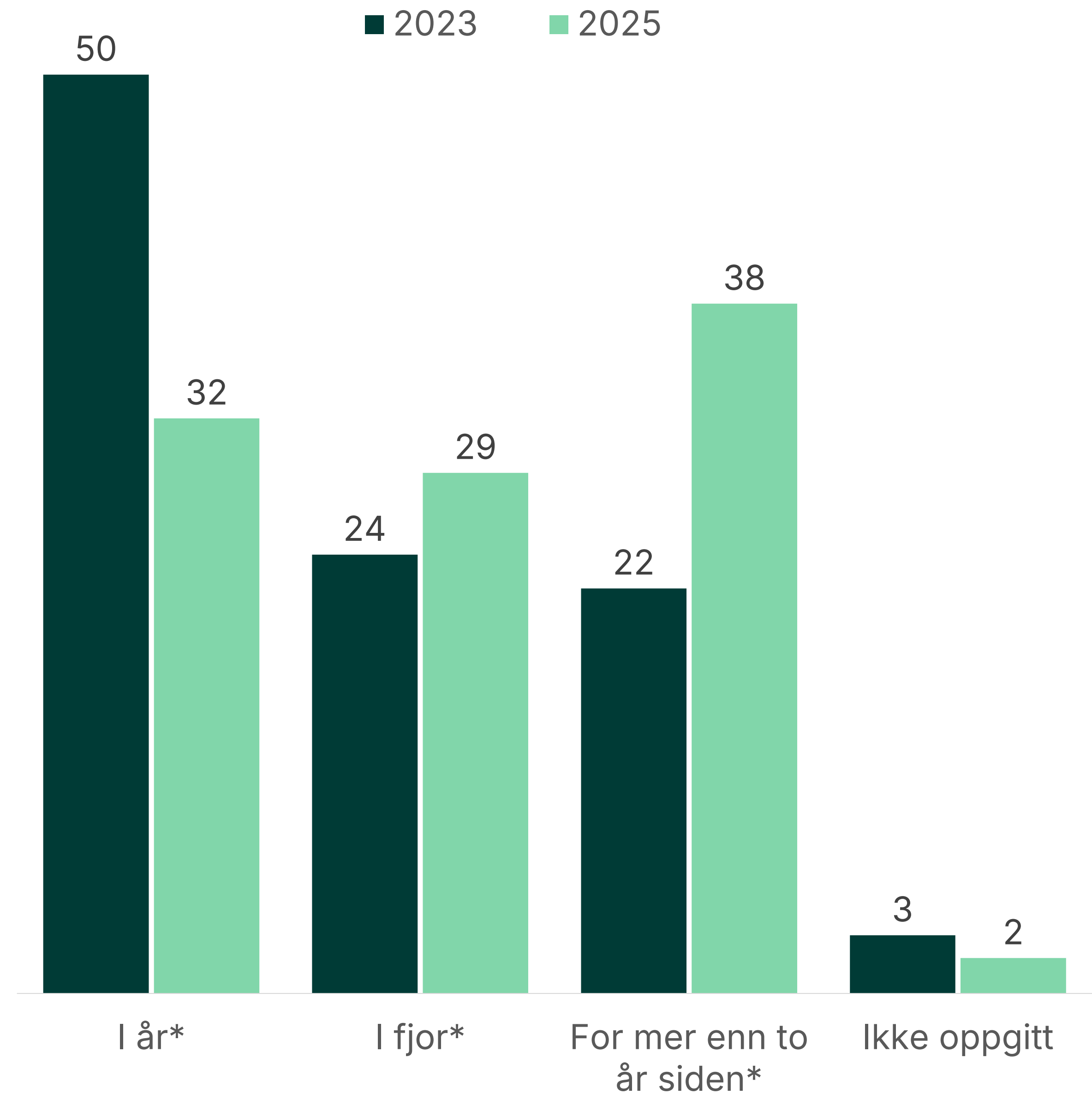
Alle aldre - alle familietyper

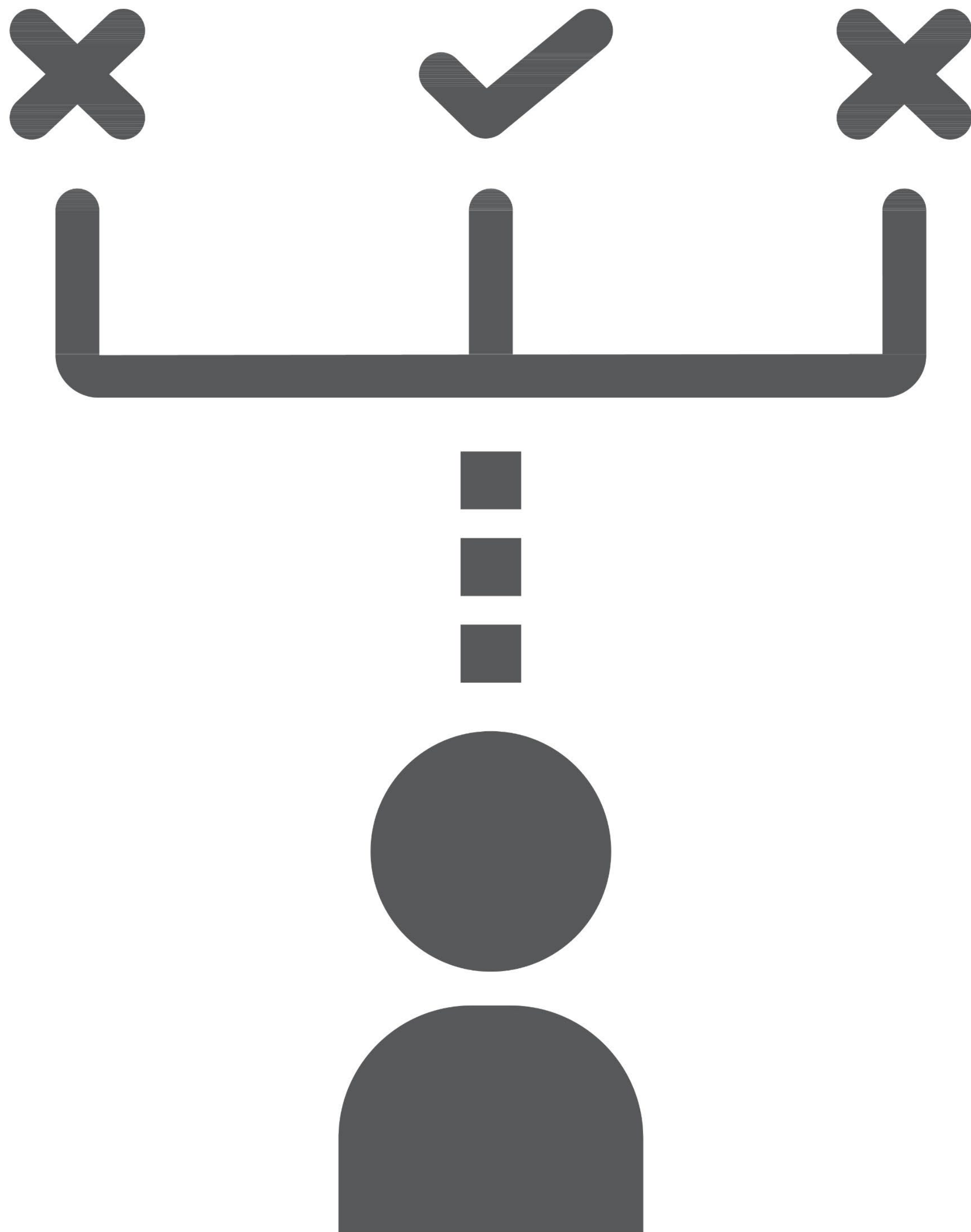
- Flere eldre (24 vs 36 prosent)
- Flere enslige (37 vs 43 prosent)
- Færre par med barn (33 vs 25 prosent)
- Like stor andel par (17 prosent)
- Like stor andel eneforsørgere (15 prosent)

Familiesituasjon varierer etter landbakgrunn

- Mange har hentet mat lenge
 - Flest blant de norske (63%)
 - Færrest blant syrere og ukrainere
- Halvparten henter ukentlig
 - De norske henter oftest

- Like stort tilbud
- Like stor etterspørsel
- Fremdeles for lite mat å dele ut
- Flere opererer med kriterier
- De samme gruppene, men flere eldre, flere enslige og færre barnefamilier. Noe større andel stønadsmottakere.
- Flere har hentet mat lenge
- Store variasjoner etter landbakgrunn og på tvers av utdelingsstedene

Rapporten kan lastes ned på
www.fafo.no

Inger Lise Skog Hansen, Tone Fløtten og Gunhild Astrid Frisell

Matutdeling
– et etablert tilbud i velferdssamfunnet

Oppfølgingsstudie av det norske matutdelingstilbudet

